

Boreal Transport Bane AS
TILSYNSRAPPORT

Rapport nr. 01-12

Boreal Transport Bane AS TILSYNSRAPPORT

Rapport nr.: 01-12
Saksnr: 11/1545 SF63
Revisjonsdato: 31.1.-2.2.2012
Foretak: Boreal Transport Bane AS
Kontaktperson: Eirik Rambech-Knoff
Revisjonslag: Geir-Rune Samstad, revisjonsleder
Håkon E. Larsen, fagrevisor
Qno Lundkvist, fagrevisor
Geir Hagbø, fagrevisor

Rapportens innhold

Denne tilsynsrapporten beskriver avvik og observasjoner etter revisjon av sikkerhetsstyringssystemet som gjelder for Boreal Transport Bane AS' virksomhet.

Hovedkonklusjon

Boreal Transport Bane AS er en organisasjon med engasjerte medarbeidere. Virksomheten har et oversiktlig system for sikkerhetsstyring.

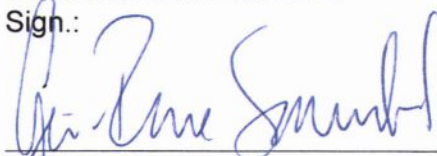
Virksomhetens dokumenterte sikkerhetsstyringssystem må oppdateres.

Oppfølgingen av etablerte risikoanalyser skjer ved hjelp av sikkerhetsoppfølgingsplan (SOPP). Noen av tiltakene som er beskrevet i SOPP er gjentatt over flere år uten at virksomheten i tilstrekkelig grad har gjennomført tiltak.

Virksomheten har en underrapportering av avvik internt. I tillegg fins det hendelser som skulle ha vært rapportert til jernbanetilsynet som ikke er rapportert.

Utarbeidet dato: 8.3.2012

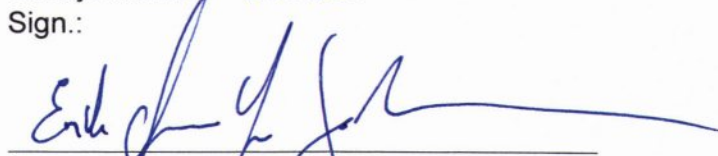
Sign.:

Geir-Rune Samstad
Revisjonsleder

Godkjent dato: 8.3.2012

Sign.:

Erik Ø. Johnsen
Direktør

1	Innledning	4
2	Dokumentunderlag	5
	2.1 Myndighetskrav	5
	2.2 Bedriftsinterne krav	5
3	Revisjonsomfang	5
4	Avvik	6
	4.1 Avvik 1.....	6
	4.2 Avvik 2.....	6
	4.3 Avvik 3.....	7
	4.4 Avvik 4.....	7
	4.5 Avvik 5.....	8
	4.6 Avvik 6.....	8
	4.7 Avvik 7.....	9
	4.8 Avvik 8.....	9
5	Observasjoner.....	10
	5.1 Observasjon 1	10
	5.2 Observasjon 2	10
	5.3 Observasjon 3	10
6	Andre forhold	10
7	Gjennomføring	10
	Vedlegg 1 – Boreal Transport Bane AS' egen dokumentasjon	11
	Vedlegg 2 – Stikkprøver i feltarbeidet	13

1 Innledning

Boreal Transport Bane AS fikk 28.11.2005 tillatelse til å drive jernbanevirksomhet. Boreal Transport Bane AS kjører trikk under navnet AS Gråkallbanen på en nesten ni km lang bane i Trondheim.

Bakgrunnen for revisjonen er tilsynets revisjonsprogram (årlig tilsynsprogram) som er etablert for å sikre systematisk gjennomgang av jernbanevirksomhetene.

Revisjonen hadde som mål å avklare hvorvidt Boreal Transport Bane AS gjennomfører sin virksomhet i samsvar med bestemmelser i, eller i medhold av jernbanelovgivningen. Revisjon er en systematisk, uavhengig og dokumentert prosess for å fremskaffe revisjonsbevis og vurdere i hvilken grad bevisene oppfyller revisjonskriteriene. Revisjonsbevisene vil være grunnlaget for avvik og observasjoner. Revisjonskriteriene vil i denne sammenhengen være jernbanelovgivningen. Revisjonstema: *Revisjonen omfatter sikkerhetsstyring med spesiell vekt på målstyring, risikostyring, vedlikehold av infrastruktur, interne revisjoner og ledelsens gjennomgåelse.*

Denne tilsynsrapporten beskriver de avvik som er avdekket, og de observasjoner som er registrert gjennom revisjonen.

- AVVIK defineres som manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning.
- OBSERVASJON er forhold som ikke omfattes av definisjonen avvik, men som Statens jernbanetilsyn mener det er riktig å påpeke for å ivareta sikkerheten til passasjerer og tredjeperson.

Statens jernbanetilsyn pålegger som hovedregel korrigerende avvik innenfor en tidsfrist. Ved alvorlige regelverksbrudd kan vi pålegge hele eller deler av virksomheten stanset eller trekke sikkerhetssertifikatet tilbake.

Vi forventer at observasjoner håndteres slik at disse ikke senere utvikler seg til/bidrar til avvik.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering fra revisjoner. Det vil si at revisjonsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning. Rapporten bør derfor leses med dette i minne. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke. Revisjonen er basert på stikkprøver.

Revisjonen er gjennomført som dokumentgjennomgang og feltarbeid hos Boreal Transport Bane AS. Virksomheten har gitt revisjonslaget nødvendig tilgang til dokumenter, lokaler og personell – og har lagt alle forhold til rette for en effektiv gjennomføring av revisjonen.

2 Dokumentunderlag

2.1 Myndighetskrav

Følgende lover og forskrifter er de mest sentrale som revisjonsgrunnlag:

Følgende lover og forskrifter er benyttet som revisjonsgrunnlag:

- Lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane med mer (jernbaneloven).
- Forskrift 10. desember 2010 nr. 1569 om tillatelse til å drive trafikkvirksomhet og infrastruktur for sporvei, tunnelbane, forstadsbane og godsbane, samt sidespor, havnespor m.m. (tillatelsesforskriften).
- Forskrift 6. desember 2006 nr. 1356 om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor mm (kravforskriften).
- Forskrift 31. mars 2006 nr. 379 om varslings- og rapporteringsplikt i forbindelse med jernbaneulykker og jernbanehendelser (varslings- og rapporteringsforskriften).

2.2 Bedriftsinterne krav

Boreal Transport Bane AS' egen dokumentasjon som er benyttet ved dokumentgjennomgang og feltarbeid er beskrevet i vedlegg 1.

3 Revisjonsomfang

Revisjonen ble gjennomført hos Boreal Transport Bane AS i Trondheim, tidligere AS Gråkallbanen. Revisjonen omfattet gjennomgang av dokumenter, intervjuer av ledelse og medarbeidere og undersøkelser knyttet til ovennevnte tema.

4 Avvik

4.1 Avvik 1

Virksomhetens oppfølging av identifiserte tiltak fra gjennomførte risikoanalyser er mangelfullt dokumentert.

Avvik fra:

Kravforskriften § 5-3. Oppfølging av risikoanalyser

"Jernbanevirksomheten skal systematisk følge opp forutsetningene for, avgrensningene og resultatene av risikoanalysene."

Revisjonsbevis:

1. Det er uklart i hvilken grad virksomheten bruker avvikssystemet til å vurdere behov for gjennomføring av risikoanalyser som beskrevet i sikkerhetshåndbok 8.4. Virksomheten gjennomfører årlig risikoanalyse hvor innmeldte avvik er en del av grunnlaget.
2. Det er ikke utarbeidet rapport for gjennomførte tiltak fra SOPP, jf. sikkerhetshåndbok 5.7.2.

Kommentar:

Virksomheten har i tillegg mangelfull gjennomføringsevne for identifiserte tiltak, ettersom enkelte tiltak går igjen fra år til år i sikkerhetsoppfølgingsplanen (SOPP).

4.2 Avvik 2

Virksomheten har enkelte mangler i sikkerhetsstyringen.

Avvik fra:

Kravforskriften § 4-1. Sikkerhetsstyring

"Jernbanevirksomheten skal utøve sikkerhetsstyring av den virksomhet som drives."

Revisjonsbevis:

1. Det er ikke utarbeidet rapport for gjennomførte tiltak fra SOPP, jf. sikkerhetshåndbok 5.7.2.
2. Det er uklart om "Strategisk trafikksikkerhetsplan" er i bruk og oppdatert.
3. Boreal Transport Bane AS har underrapportering av avvik:
 - Virksomheten opplyser at det sannsynligvis er en underrapportering av tilløp til hendelser til trafikkleder. Det er satt som et måltall for 2012 å øke rapporteringen av avvik.
 - Stikkprøver avdekket at avvik ved linjevisitasjon gjennomført 25.10.2011 ikke er lagt inn i avvikssystemet. Dette ble også påpekt i revisjonen i 2010.
 - Manglende målevognskjøring for 2010 og 2011 er ikke meldt inn som avvik, jf. teknisk håndbok 6.1. Det ble gjennomført spormåling og retting av sporet ved pakking av sporet i 2011.
4. I følge kvalitetshåndboken kapittel 8.2.2 skal virksomhetens avvikssystem revideres månedlig. Dette er ikke gjort.
5. Definisjoner av sentrale begreper på side fem i sikkerhetshåndboka er ikke identiske med regelverkets, for eksempel definisjonene av jernbaneulykke, jernbanehendelse og alvorlig

jernbanehendelse. I tillegg er det ulik definisjon i sikkerhetshåndbok og teknisk håndbok i definisjonen av A-feil og avvik.

6. Virksomhetens styringssystem bør oppdateres, for eksempel:
 - Sikkerhetshåndboken og kvalitetshåndboken er ikke konsekvente/samstemte i beskrivelsene av ledelsens gjennomgang.
 - Virksomheten avholder ikke kvartalsvise sikkerhetssamlinger, jf. sikkerhetshåndboken 4.1.
 - Det skrives ikke en sikkerhetsrapport hvert kvartal, jf. sikkerhetshåndboken 4.1.
7. Sikkerhetsrådgiver har ikke utarbeidet rapport som viser resultater fra den sporgeometriske målingen, jf. teknisk håndbok 6.5.
8. Interne revisjoner blir ikke gjennomført som beskrevet i kvalitetshåndboken kap. 8.2.2.
9. Teknisk håndbok viser til teknisk sjef som ikke finnes i organisasjonskartet og det er ikke utarbeidet beskrivelse av denne funksjonen.
10. Flere av funksjonsbeskrivelsene mangler angivelse av stedfortreder. Det er uklart om stedfortreder har den kompetansen som trengs ved stedfortredelse. Begrensninger i stedfortredelse er ikke formelt angitt.

Kommentar:

Boreal Transport Bane AS opplyste under revisjonen at det er gjennomført en betydelig oppdatering i virksomhetens dokumenterte styringssystem, og at det er identifisert et behov for ytterligere oppdatering.

4.3 Avvik 3

Virksomheten har ikke gjennomført revisjoner av leverandører av sikkerhetsmessig betydning.

Avvik fra:

Kravforskriften § 4-4 første ledd. Ledelsens gjennomgang og interne revisjoner av sikkerhetsstyringssystemet

"Jernbanevirksomheten skal systematisk gjennomføre interne revisjoner av sikkerhetsstyringssystemet for å vurdere om det er tilfredsstillende implementert, vedlikeholdt og om det tilfredsstillende krav i eller i medhold av jernbaneloven, samt kravene til sikkerhetsstyringssystem som jernbanevirksomheten har etablert."

Revisjonsbevis:

1. Virksomheten har ingen bestemmelser for gjennomføring av revisjon av leverandører, og det er heller ikke gjennomført slike revisjoner.

Kommentar:

Kravforskriften krever at det gjennomføres revisjoner av leverandører som utfører arbeidsoppgaver av sikkerhetsmessig betydning for virksomheten, jf. kravforskriftens kommentar til § 4-4 første ledd.

4.4 Avvik 4

Virksomheten har enkelte mangler ved gjennomføringen av interne revisjoner og ledelsens gjennomgang.

Avvik fra:

Kravforskriften § 4-4. Ledelsens gjennomgang og interne revisjoner av sikkerhetsstyringssystemet

"Jernbanevirksomheten skal systematisk gjennomføre interne revisjoner av sikkerhetsstyringssystemet for å vurdere om det er tilfredsstillende implementert, vedlikeholdt og om det tilfredsstillende krav i eller i medhold av jernbaneloven, samt kravene til sikkerhetsstyringssystem som jernbanevirksomheten har etablert.

Jernbanevirksomhetens ledelse skal regelmessig foreta en gjennomgang av sikkerhetsstyringssystemet for å sikre at det er hensiktsmessig, tilstrekkelig og virker effektivt."

Revisjonsbevis:

1. Interne revisjoner blir ikke gjennomført som beskrevet i kvalitetshåndboken kap. 8.2.2.
2. Prosedyren for revisjon utført av Boreal Transport Norge AS dekker i liten grad sikkerhet. Det er ikke beskrevet hvilket omfang som siste konsernrevisjonen dekket.
3. I følge kvalitetshåndboken kapittel 8.2.2 skal virksomhetens avvikssystem revideres månedlig. Dette er ikke gjort.
4. Ledelsens sikkerhetsgjennomgang omhandler ikke alle sider ved virksomhetens sikkerhetsstyring. Det øvrige ser ut til å være dekket i ledelsens gjennomgang av kvalitetssystemet.

4.5 Avvik 5

Virksomheten mangler enkelte interne bestemmelser.

Avvik fra:

Kravforskriften § 4-3 andre ledd. Krav til sikkerhetsstyringssystem

"Jernbanevirksomheten skal ha interne bestemmelser som er nødvendig for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig og som utfyller krav i eller i medhold av jernbaneloven."

Revisjonsbevis:

1. Virksomheten har ingen rutine for å gi den som melder et avvik tilbakemelding på status for innmeldt avvik, for eksempel av gjennomføring av korrigerende eller forebyggende tiltak.
2. Det finnes ingen klare bestemmelser for hva som skal gjøres hvis vognfører har tatt med seg kjørestaven for langt.
3. Flere av funksjonsbeskrivelsene mangler angivelse av stedfortreder. Det er uklart om stedfortreder har den kompetansen som trengs ved stedfortredelse. Begrensninger i stedfortredelse er ikke formelt angitt.
4. Teknisk håndbok viser til teknisk sjef som ikke finnes i organisasjonskartet og det er ikke utarbeidet beskrivelse av denne funksjonen.

4.6 Avvik 6

Virksomheten har ikke meldt alle rapporteringspliktige hendelser.

Avvik fra:

Varslings- og rapporteringsforskriften § 5 første ledd. Rapportering av jernbaneulykke og alvorlig jernbanehendelse

"Jernbanevirksomheten skal rapportere jernbaneulykke og alvorlig jernbanehendelse skriftlig til både undersøkelsesmyndigheten og tilsynsmyndigheten så snart som mulig og senest innen 72 timer. Rapportering kan skje elektronisk."

Revisjonsbevis:

1. Ikke alle jernbanehendelser/alvorlige hendelser er innrapportert til Statens jernbanetilsyn:
 - Sammenstøt med bil, 27.6.2011
 - Vogn på prøvetur fikk kjøretillatelse uten kjørestav, 7.7.2011
 - Person i sporet, 20.8.2011

Merknad: Virksomheten opplyser at alle hendelser skal rapporteres til Statens jernbanetilsyn.

4.7 Avvik 7

Det er enkelte mangler i beskrivelser av ansvarsforhold.

Avvik fra:

Kravforskriften § 6-1 første og andre ledd. Klare ansvarsforhold

"Jernbanevirksomheten skal være organisert slik at ansvar og myndighet klart fremgår."

Beskrivelse av ledelses- og ansvarsforhold av betydning for sikkerheten skal til enhver tid foreligge."

Revisjonsbevis:

1. Teknisk håndbok viser til teknisk sjef som ikke finnes i organisasjonskartet og det er ikke utarbeidet beskrivelse av denne funksjonen.
2. Flere av funksjonsbeskrivelsene mangler angivelse av stedfortreder. Det er uklart om stedfortreder har den kompetansen som trengs ved stedfortredelse. Begrensninger i stedfortredelse er ikke formelt angitt.

4.8 Avvik 8

Det er ikke angitt stedfortreder for alle funksjoner av sikkerhetsmessig betydning samt hvilken kompetanse stedfortreder skal ha.

Avvik fra:

Kravforskriften § 6-3. Kompetanse

"Jernbanevirksomheten skal ha tilgjengelig den kompetanse som er nødvendig for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig."

Personell som utfører arbeidsoppgaver som er av betydning for sikkerheten skal ha tilstrekkelig kompetanse i forhold til oppgavene."

Revisjonsbevis:

1. Flere av funksjonsbeskrivelsene mangler angivelse av stedfortreder. Det er uklart om stedfortreder har den kompetansen som trengs ved stedfortredelse. Begrensninger i stedfortredelse er ikke formelt angitt.

5 Observasjoner

5.1 Observasjon 1

Det er uklart om bruk av trafikkleder til andre oppgaver enn trafikkledelse kan komme i konflikt med trafikklederrollen, spesielt når trafikkleder er ute på hovedsporet.

5.2 Observasjon 2

Virksomheten gjennomfører ikke jevnlige møter for trafikklederne. Trafikksjef opplyste under intervju at det er planer for å avholde slike møter uten at dette er beskrevet i virksomhetens styringssystem.

5.3 Observasjon 3

Det kan være en utfordring at en person har flere funksjoner. For eksempel ved risikoanalyser hvor sikkerhetsrådgiver også deltar som trafikkleder.

6 Andre forhold

Det ble ikke notert andre forhold under revisjonen.

7 Gjennomføring

Åpningsmøte	31.1.2012
Feltarbeid	31.1.-2.2.2012
Sluttmøte	2.2.2012

Vedlegg 1 – Boreal Transport Bane AS' egen dokumentasjon

Følgende av Boreal Transport Bane AS' dokumenter er gjennomgått før feltarbeidet

Dokumenttittel	Dokumentnummer	Dato/rev.nr.	Kommentar
Kvalitetshåndboken		15.11.2011/11	Inkludert vedlegg
Sikkerhetshåndboken		15.11.2011/11	Inkludert vedlegg
Driftshåndbok		10.10.2011/7	Inkludert vedlegg
Personalhåndboken		30.11.2011/7	Inkludert vedlegg
Teknisk håndbok		15.11.2011/15	Inkludert vedlegg
Referat fra ledelsens gjennomgang 2009		13.02.2009	
Referat fra ledelsens gjennomgang 2010		23.02.2010	
Referat fra ledelsens sikkerhetsgjennomgang 2010		23.06.2010	
Referat fra ledelsens gjennomgang 2011		21.01.2011	
Referat fra ledelsens sikkerhetsgjennomgang 2011		21.01.2011	
Sikkerhetsmål 2011			
SOPP 2011	SH-04	07.01.2011	Sikkerhetsoppfølgingsplan
Budsjett-regnskap tiltaksplan 2011			
Sikkerhetsmål 2012			
Sopp 2012	SH-04	19.12.2011	Sikkerhetsoppfølgingsplan
Utkast tiltakspakken budsjett 2012			
Risikoanalyseregister			Oversikt over gyldige og utgåtte risikoanalyser
GRÅKALLBANEN Boreal Transport Bane AS, Gråkallbanen HOVEDRAPPORT Risikoanalyse av virksomheten	ST-04095-1	2011-11-07/2.0	Risikoanalyse utført av Safetec
Prosedyrer KH-BT Norge Kapittel 13		12.05.2011	Sentrale prosedyrer for gjennomføring av interne

			revisjoner
Overordnet plan for internrevisjoner		Udatert/02	
Rapport – Intern revisjon av kvalitetsstyringssystem Revisjonsrapport nr. 01/2011			Intern revisjn gjennomført 24.11.2011 av Boreal Transport sentralt
Oversikt over jernbanehendelser mm			
Driftsrapport 2011			

Vedlegg 2 – Stikkprøver i feltarbeidet

- Døgndriftjournal hos Trafikkleder
- Rapport fra siste linjevisitasjon, datert 25.10.2011.
- Utskrift av måledata sporgeometri fra målevognkjøring 2007
- Utskrift av måledata sporgeometri fra kjøring av pakkmaskin 2011